

گزارش همایش

صندوقهای قرض الحسن چالش‌ها، نقاط ضعف و قوت

حشمت‌الله انتخابی

مریم زیدانی

در انتها آقای طباطبایی معاونت قضایی دادگستری و قاضی پرونده با ارائه شرح مبسوطی از وضعیت صندوقهای ریشه‌یابی مسأله پرداختند. همایش در بعدازظهر بایک جلسه پرسش و پاسخ داغ پایان یافت. گفتنی است که در این همایش علاوه بر سخنرانان یاد شده، آقای دکتر شیرکووند معاونت اقتصادی وزارت دارایی و همچنین مدیر عامل صندوق قرض الحسن محمد رسول‌الله (جی) دعوت داشتند که جایشان در همایش خالی بود. همان طور که آقای دکتر آذری‌جانی ریاست محترم دانشکده علوم اداری و اقتصاد دانشگاه اصفهان در سخنرانی افتتاحیه این همایش اشاره کردند، این انتقاد اول به صاحب نظران و متخصصان و اندیشمندان حوزه اقتصاد برمی‌گردد، که با بی‌توجهی از کنار مسأله گذشتند و سپس رو به مسوولان و نهادهای اقتصادی دارد که چگونه از بروز این بحران قابل پیش‌بینی پیشگیری نکردند. اقتصادیک علم است و قوانین آن با بیرحمی خود را تحمیل می‌کند. بنابراین نمی‌توان با اعتقاد به حسن نیت کسانی که از این علم بی‌بهره یا کم بهره‌اند، شاهد حرکتهایی باطنی‌های خطابود و سکوت کرد.

فصلنامه حستات در راستای مهمترین رسالت روزنامه‌نگاری که امر اطلاع‌رسانی است و نیز اهمیت موضوع برای بسیاری از شهروندان اصفهانی، باضبط کامل گزارش این همایش، بدون هرگونه موضع‌گیری اقدام به انتشار این گزارش می‌نماید و کار دانشجویان انجمن علمی حسابداری دانشگاه اصفهان را ارج می‌نهد، بی‌شک اگر نظیر این همایش فقط چند ماه زودتر برگزار می‌شد، دامنه بحران این چنین گسترده نمی‌شد.

به همت دانشجویان انجمن علمی حسابداری دانشگاه اصفهان، در تاریخ ۱۳۸۲/۳/۶ همایش پرباری با عنوان «صندوقهای قرض الحسن، چالش‌ها، نقاط ضعف و قوت» با هدف یافتن راهکاری عملی، مناسب و کم‌هزینه برای عبور از بحران پدید آمده، برگزار شد که از جنبه اطلاع‌رسانی ارزش فراوانی داشت. برگزارکنندگان همایش با دیدگاهی جامع‌نگر، علاوه بر توجه به جنبه‌های تخصصی موضوع و طرح دیدگاههای مختلف، از تمامی طرفهای درگیر در مسأله برای ارائه آراء و دیدگاهها و یافتن راهکارها دعوت به عمل آورده بودند.

پس از خوشامدگویی دبیر همایش، آقای دکتر آذری‌جانی ریاست دانشکده علوم اداری و اقتصاد، «اهداف همایش» را طرح کردند. سپس آقای شهشهانی مدیر گروه اقتصاد و حسابرس دستگاه قضایی در کمیته ویژه استانداری «گزارشی از وضعیت مالی و حسابرسی صندوقهای قرض الحسن» ارائه دادند، در قسمت دوم برنامه آقای حاجی نوروز رئیس نظارت بر بانکهای کشور مروری اجمالی بر «برگزاری صندوقهای قرض الحسن» از ابتدای تا حال و وضعیت کنونی آنها» داشتند، سپس آقای شفیعی معاون سیاسی امنیتی استانداری و رئیس کمیته ویژه شورای تأمین استان در مورد «چگونگی مهار بحران صندوقهای قرض الحسن» سخن گفتند و

۲- آشنایی مردم باصول کار صندوق های قرض الحسن

۳- ریشه یابی مشکلات و معضلات ایجاد شده

۴- شفاف سازی اذهان عمومی در مورد شایعه ورشکستگی برخی از بانکهای دولتی

ایشان ضمن ابراز خشنودی از برگزاری این همایش، اظهار امیدواری کرد که در پایان این همایش راهکارهای عملی برای رسیدن به اهداف فوق ارائه شود و از حضور

برنامه همایش با تلاوت آیاتی از قرآن مجید و پخش سروд جمهوری اسلامی ایران آغاز شد و پس از پخش نماهنگی در ارتباط با بحران صندوق های قرض الحسن در اصفهان و بازتاب آن در نشریات و رسانه های همگانی، آقای حسن پور دبیر اجرایی همایش، ضمن خیر مقدم به میهمانان و حضار، در خصوص اهداف برگزاری همایش اعلام کرد:

همان طور که مستحضر است، صندوق های قرض الحسن در اصفهان باعث امیدواری برای رونق بیشتر کسب و کار بودند، ولی سرنوشت آنها به یک ماجراجی جنجالی تبدیل شد. در چند ماه اخیر شاهد بروز معضلات و مشکلاتی در عملکرد تعدادی از این صندوق ها بودیم و در پی آن با موجی از سپرده گذاران مقاضی دریافت وام روبه رو شدیم که منجر به بروز بحران و بازتاب آن در رسانه های ارتباط جمعی شد و به تبع آن نگرانی هایی را برای مقامات سیاسی امنیتی کشور ایجاد کرد. قرض الحسن یک سنت اسلامی و خیرخواهانه است و تا قبل از وقوع این جریانات مردم ذهنیت خوبی از آن داشتند. هدف ما از برگزاری این همایش به زیر سؤال بردن صندوق های قرض الحسن نیست، بلکه رسیدگی به نحوه عملکرد آنها می باشد. زیرا همان طور که می دانیم تأسیس و تشکیل قرض الحسن نیست، آنها آینین نامه تشکیلاتی تدوین شده، اما به ظاهر عملکرد آنها با مشکل مواجه شده است.

هدف ما از برگزاری این همایش به زیر سؤال بردن صندوق های قرض الحسن نیست، بلکه رسیدگی به نحوه عملکرد آنها می باشد. زیرا همان طور که می دانیم تأسیس و تشکیل قرض الحسن نیست، آنها آینین نامه تشکیلاتی تدوین شده، اما به ظاهر عملکرد آنها با مشکل مواجه شده است. از ۶۰۰ صندوق اینها با مشکل مواجه شده است. از قرض الحسن که به صورت مؤسسات غیر انتفاعی در سطح استان اصفهان فعالیت داشته اند، حداقل ۳۱ صندوق به شکل نامتعارف فعالیت کرده اند. هدف ما از برگزاری این همایش شامل موارد زیر است:

- ۱- بررسی و تجزیه و تحلیل عملکرد صندوق های قرض الحسن

جناب آقای حاجی نوروز رئیس نظارت بر بانکهای کشور، جناب آقای شفیعی معاون سیاسی امنیتی استانداری و رئیس کمیته ویژه شورای تأمین استان، جناب آقای طباطبایی معاونت قضایی دادگستری و قاضی ویژه پرونده، آقای دکتر صمدی عضو هیأت علمی و رئیس تالار بورس اصفهان، آقای دکتر آذر بایجانی ریاست محترم دانشکده علوم اداری و اقتصاد، آقای دکتر شهشهانی مدیر گروه حسابداری و کارشناس رسمی دادگستری، استادان و اعضای انجمن علمی دانشگاه اصفهان، خبرگزاری های ایرنا و ایستانا و مطبوعات در این همایش قدردانی نموده و با امید اینکه برگزاری چنین همایش هایی کمکی هر چند کوچک در حل مشکلات به وجود آمده در روند کار صندوق های قرض الحسن و برآورده شدن انتظارات به حق مردم نماید. از اولین سخنران برای افتتاح همایش دعوت کرد.

سخنرانی آقای دکتر آذربایجانی ریاست محترم
دانشکده علوم اداری و اقتصاد دانشگاه اصفهان

«**قُلْ هَلْ تُنْتَكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا، الَّذِينَ ضَلَّ
سَعِيهِمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ هُمْ يَسْبِّونَ أَنْهُمْ
يَحْسِنُونَ صَنْعًا» (کهف / آیه ۱۰۳-۱۰۴)**

«بگوای پیامبر آیا خبر دهم تورابه افرادی که در
اعمالشان زیانکارترین هستند و تمام اعمالشان در
حیات دنیا به ضلالت کشیده شده و ضایع گشته،
اما می‌پندارند که اعمالشان درست است.»

آقای دکتر آذربایجانی ضمن خواهدگویی و
تشکر از مسؤولان محترم دانشگاه اصفهان با
اشارة به آیات تلاوت شده و مناسب آن با موضوع
همایش اظهار داشت، ما امروز دست به دست هم
داده ایم تا در این جلسه بیشتر از آنچه که به علی و
عوامل بحران به وجود آمده در کشور و استان
بپردازیم به دنبال راهکار باشیم و از فرصت
به دست آمده استفاده کنیم.

سابقه صندوق‌های قرض الحسن در ایران ۳
دهه است، یعنی ما حداقل ۲۵ سال در این مورد

مسؤولان رده بالای اقتصادی کشور ناظر شکل گیری یک جریان
موازی با نظام پولی و رسمی کشور می‌باشند که بر اثر عملکرد
بی‌ضابطه، فعالیت این صندوق‌ها منجر به خلق پول می‌شود و
واکنش‌های آنها باید در حد بایدها و نبایدها باشد.

تجربه داریم، تا پیش از انقلاب ۲۰۰ صندوق
قرض الحسن در کشور مافعالیت داشتند که اکنون
این تعداد به ۶۰۰۰،۰۰۰ رسانیده که باید نماد
رشد این صندوق‌هاست، صندوق‌هایی که باید نماد
بانکداری اسلامی و بانکداری بدون بهره باشد و
برای رفع معضلات اقتصادی مردم نیازمند کشور
فعالیت کند اما امروز این صندوق‌ها موجب معطل
و مشکلاتی برای قشر عظیم مردم شده‌اند.

هدف از برگزاری این همایش، ارائه
راهکارهای عملی برای عبور از این بحران و
مدیریت بحران است.

ایشان ضمن اشاره به رشد بی‌رویه این
صندوق‌ها، حضور گسترده و بی‌ضابطه آنها را
نشان‌دهنده ناکارآمدی نظام بانکی کشور دانسته
و با طرح طیف وسیع از نظرات کارشناسان
اقتصادی در عملکرد این صندوق‌های بزرگی آنها
پرداخت و گفت نظر پاره‌ای در تأیید این
صندوق‌هاست، ولی بعضی از اقتصاددانان
معتقدند که این صندوق‌ها یکی از مهمترین
محیط‌های پولشویی در کشور ما می‌باشد. نکته
دیگر اینکه، ما در اینجا نمی‌خواهیم مقصري را
مشخص کنیم یا انگشت اتهام را به سمت شخص و
نهادی ببریم. در پایان ایشان هدف از برگزاری
همایش را راهکارهای عملی برای عبور از این
بحران و مدیریت این بحران دانست و دو عامل مهم
در ایجاد این بحران را بر شمرد:

۱- بی‌تفاوت گذر کردن و یا فعال برخورد نکردن
هیئت‌های علمی، فرهیختگان و دانشکده‌های علوم
اقتصاد به این مسئله

۲- دولت و نظام بانکی کشور

ایشان دولت را تأمین‌کننده امنیت اقتصادی،
سیاسی، اجتماعی شهر و ندان ایران دانست و گفت:
مسؤولان رده بالای اقتصادی کشور ناظر
شکل گیری یک جریان موازی با نظام پولی و رسمی
کشور می‌باشند که بر اثر عملکرد بی‌ضابطه،
فعالیت این صندوق‌ها منجر به خلق پول می‌شود و
واکنش‌های آنها باید در حد بایدها و نبایدها باشد.
ایشان ضمن خشنودی از برگزاری این همایش و
تأکید بر این نکته که قرض الحسن یک اصل اصیل
اسلامی است، خواهان ارائه راهکارهای مفید در
جهت بروز رفت از این بحران شد.

یا خیر. مجموع وجهه سپرده‌گذاران در پایان سال ۱۳۸۲ بالغ بر ۵۰۵ میلیارد تومان بود یا به عبارتی پنج هزار و پنجاه میلیارد ریال که عددی ۱۲ رقمی است.

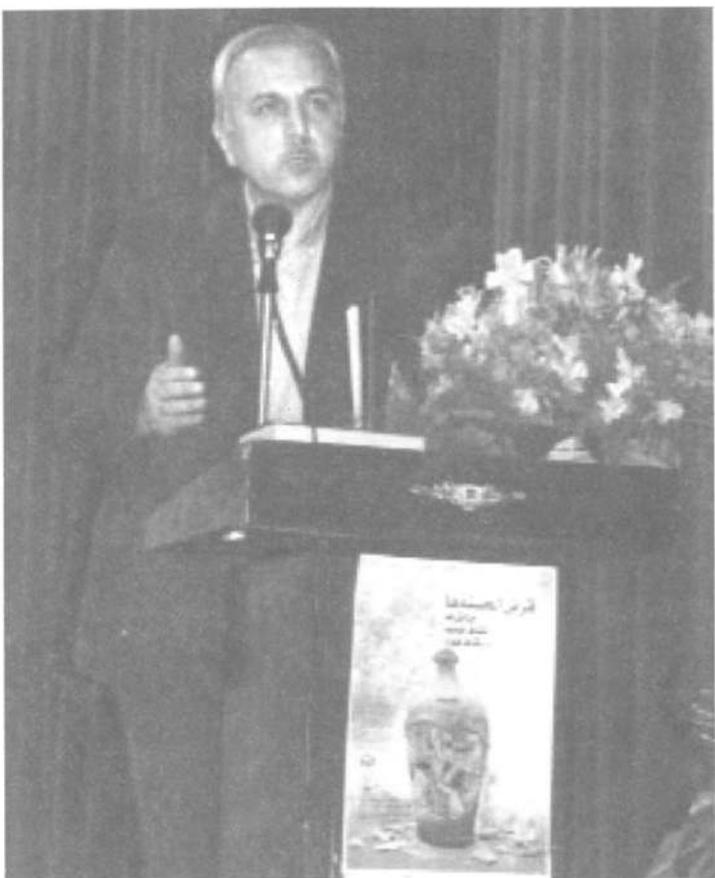
سخنران در یک بررسی، جمع وجهه سپرده قرض الحسن‌های تمامی بانکهای اصفهان را برابر سپرده‌های صندوق جی و آل طه دانسته و یادآور شد که بعضی از این بانکها مانند بانک ملی و سپه قدمتی بیش از ۷۰ سال دارند. بنابراین جمعبال ۵۰۵ میلیارد تومان از ۶۴ هزار نفر سپرده دریافت شده از آنها وام گرفته‌اند که رقمی معادل ۴۹۲ میلیارد تومان می‌شود، از این رقم ۸۷٪ به این دو صندوق و بقیه به صندوق‌های دیگر اختصاص دارد. از این ۱۳ صندوق ۱۲ صندوق دارای تراز مثبت‌اند، یعنی ضرر نکرده‌اند، فقط یکی از این صندوق‌ها دارای تراز منفی است. تراز مثبت در واقع مازاد موجودی این صندوق‌هاست. در این مورد موجودی صندوق‌ها ۵۹۸ میلیارد تومان و مجموع بدھی‌ها ۵۳۵ میلیارد تومان است که رقمی برابر ۶۳ میلیارد تومان مازاد این صندوق‌هایی‌یعنی در حدود ۱۲٪ است که در طی عمر مفید تسویه و بازپرداخت که معمولاً ۲۹ سال طول می‌کشد و در صورت فروختن اموال و دریافت وام‌ها احتمال تحقق این ۶۳ میلیارد تومان مازاد خواهد بود.

سخنرانی آقای دکتر شهشهانی

مدیر گروه حسابداری، کارشناس رسمی دادگستری و مسؤول همایش با عنوان گزارش وضعیت مالی و حسابرسی صندوق‌های قرض الحسن.

ایشان ابتدا در مورد شایعات مطرح شده مبنی بر اینکه عملکرد این صندوق‌هادر جهت برآورده شدن نیازهای کلان سرمایه‌داران یا صنعتگران بوده و ارتباط آنها با مراکز قدرت توضیحاتی داد، سپس گزارش‌های ارائه شده را از دید کارشناسی اقتصاد دادگستری اصفهان بسیار مستند و دقیق خواند و در ادامه گفت: برای اینکه رقم میلیارد را بیشتر بشناسیم مثالی می‌زنم، از زمان هجرت حضرت رسول (ختمی مرتب) یک میلیارد دقیقه نگذرانده‌ایم و برای اینکه به یک میلیارد دقیقه برسیم باید ۴۷۷ سال دیگر صبر کنیم. بنابراین اگر قرار است طرحی در نظرمان بیاید باید به این مسئله توجه کرد که میلیارد رقم کمی نیست و بعضی از ارقام ۱۳ و ۱۴ رقمی‌اند.

آقای شهشهانی در مورد تعداد صندوق‌ها و وضعیت مالی گزارش خود را به صورت زیر ارائه کرد. تعداد صندوق‌های دچار بحران در استان اصفهان ۱۳ صندوق است که تمام این صندوق‌ها از وام‌های پلکانی استفاده می‌کردند. بدین‌گونه که سپرده‌گذار رقمی را در صندوق گذاشت و بعد از مدتی یک برابر، دو برابر... وام دریافت می‌کرده است. بنابراین صندوق‌های باروش وام‌های پلکانی دچار بحران شدند و دو صندوق کریم آل طه و محمد رسول‌الله جی ۹۰٪ این عملیات را در اختیار داشتند. اطلاعات دقیق راجع به تمام صندوق‌ها از این قرار است در این ۱۳ صندوق، جماعت‌شصده و شش هزار نفر سپرده‌گذاری کرده‌اند که به نوعی تمام خانوارهای استان اصفهان درگیر مسئله این صندوق‌ها هستند و به قولی یک زلزله ۸ ریشتری در اصفهان ایجاد شده که گفته غیرقابل قبول و دوراز ذهنی نیست. از این ۶۴ هزار سپرده‌گذار فقط ۳۶٪ یعنی ۲۱۹ هزار نفر وام دریافت کرده‌اند یا به عبارت دیگر ۶۴٪ از سپرده‌گذاران به این ۳۶٪ وام داده‌اند در واقع این صندوق‌ها بدون سرمایه کار را شروع کرده‌اند. صندوق جی کار را با سرمایه ۳۰ میلیون تومان شروع کرد که این سرمایه از منابع خود صندوق بوده است. و ۱۰ هزار برابر این منابع وام داده است. وامهایی که سرنوشت ادامه حیات صندوق را در برداشت که آیامی توانست ادامه دهد

در ارتباط با پرداخت وام‌های سنگین ایشان یادآور شد طبق گزارش کارشناس دادگستری در صندوق آل طه ۲۳ نفر بیش از صد میلیون تومان وام دریافت کرده‌اند که مجموع رقم آن ۱۰ میلیارد تومان است. مجموع سپرده‌های مردم در صندوق آل طه در پیابان سال ۱۳۸۲ حدود ۱۶۰ میلیارد تومان بوده که اگر آن ۱۰ میلیارد تومان وصول شود، کمتر از ۱۰٪ مجموع سپرده‌های مردم حاصل و قابل برگشت خواهد بود.

در مورد وام‌های کلان از صندوق جی ۲۱ نفر، بیش از ۲۰ میلیون تومان وام دریافت کرده‌اند که مجموع آن ۸ میلیارد تومان می‌شود از این مبلغ که ۵ میلیارد تومان وام‌هایی است که این صندوق به صندوقهای دیگر برداخت کرده است.

سندوق آل طه یک فقره و ام سنگین به شرکتهای صندوق پرداخت کرده است، در مجموع وابسته به صندوق دو صندوق ۱۸ میلیارد تومان وام‌های کلان این است. داراییهای غیرمنقول صندوق جی تقریباً ۱۰ میلیارد تومان و صندوق آل طه حدود ۳۰ میلیارد تومان است. اگر چه در اساسنامه این صندوق‌ها مقرر شده که آنها حق خریداری اموال ثابت و غیر منقول را نداشند.

ایشان در مورد متوقف شدن کار این صندوق‌ها با اشاره به تعهدات آنها چنین گفت: صندوق آل طه در زمان شروع بحران تعهداتی به مبلغ ۵۷ میلیارد تومان و صندوق جی دارای ۴۶۵ میلیارد تومان تعهدات بوده است که این صندوق ۱۶ میلیارد تومان اوراق مشارکت داشته که ۳۰۰ میلیارد تومان برای پرداخت تعهدات باقی می‌ماند. بنابراین باید ۳۰۰ میلیارد تومان از مردم می‌گرفته تا تعهدات خود را بفاینانسیابد و برای بار دوم این رقم باید به ۶۰۰ میلیارد تومان برسد تا ۳۰۰ میلیارد تومان را پرداخت نماید. و این رقم همین‌طور به صورت تصادعی بالا می‌رفته است که به‌طور اجباری با توجه به سقف تقاضیگی سرانجام در جایی متوقف می‌شد.

در یکسان ایشان در مورد ارتیاط مراکز

قدرت با صندوق جی اظهار داشت، اعضاي هيات امناي اين صندوق ۱۷ نفر بوده اند که ۷ نفر فرهنگي، ۱۰ نفر شغل آزاد داشته اند، از اين عدد ۳ نفر داراي مدرک فوق ليسانس، ۴ نفر ليسانس، ۵ نفر ديبلم و ۵ نفر زير ديبلم اند، بنابراین در هيات امنا چهرا شاخص وجود ندارد.

ایشان در ارتباط با سپرده‌گذاران گفت: از ۶۰۳ هزار نفر سپرده‌گذار ۸۲٪ از آنها کمتر از یک میلیون تومان سپرده داشته‌اند. این مسأله قابل توجه رئیس نظارت بر بانکهای کشور که اگر این بانکهای تسهیلاتی فراهم می‌کردند مردم هیچ‌گاه به سمت این صندوق‌های نامی رفته‌اند. اما تحلیل دیگر اعتقاد دارد که مردم قصد قرض الحسن داشتند که ۸۰٪ آنها این‌گونه وام دریافت کرده‌اند. در صندوق‌های قرض الحسن ۱۴۰ هزار نفر (حدود ۲۰٪ افراد) بیش از یک میلیون تومان سپرده‌گذاری کرده‌اند که در حدود ۹۲٪ مبلغ سپرده‌هارا شامل می‌شده است. بقیه یعنی ۸۰٪ مردم فقط ۷/۸ درصد مبلغ سپرده را داشته‌اند.

تعداد صندوق های دچار بحران در استان اصفهان ۱۳ صندوق است. در این ۱۳ صندوق، جماعت ششصد و شش هزار نفر سپرده گذاری کرده اند که به نوعی تمام خانوار های استان اصفهان درگیر مسأله این صندوق ها هستند و به قولی یک زلزله ۸ ریشتری در اصفهان ایجاد شده است

ایشان در ارتباط با وام و روی آوردن مردم به سوی این صندوق‌ها باتحلیل آمار و رقام کارشناسان اقتصادی چنین گفت: $\frac{3}{4}$ از سپرده‌گذاران وام دریافت کرده و بقیه یعنی ۲۱۹ هزار نفر موفق به گرفتن وام نشده‌اند که $\frac{8}{7}$ ٪ از آنها مربوط به این دو صندوق بزرگ است. اگر به وام‌ها توجه شود در صندوق آل طه متوسط مدت بازپرداخت وام $\frac{3}{4}$ قسط است، ولی در صندوق جی $\frac{7}{8}$ ٪ مبلغ وام‌های $\frac{4}{5}$ قسط است و $\frac{2}{7}$ ٪ وام‌ها $\frac{6}{5}$ قسطی است با بازپرداخت $\frac{5}{6}$ ساله و $\frac{7}{3}$ ٪ وام‌ها بیش از $\frac{6}{5}$ قسط و بعضی تا $\frac{10}{5}$ ساله و این جوابی است برای آنانی که می‌پرسند چرا قسط و این بانکها سپرده‌گذاری کرده‌اند، طبیعی است که 100 قسط با کارمزد بسیار ناچیز مردم را واداشته که سپرده‌گذاری کنند. کارمزد این وام‌هادر طرح‌های متفاوت از صفر تا 9 درصد به صورت ساده دریافت شده که متوسط $2\frac{3}{4}$ درصد به مقایسه شود دلیل اکربا کارمزد $2\frac{3}{4}$ درصدی بانکها هست. بدیگر برای هجوم مردم به این صندوق‌ها است.

سخنرانی آقای شفیعی

معاون سیاسی امنیتی استانداری و رئیس
کمیته ویژه شورای تأمین استان با موضوع
چگونگی مهار بحران صندوق‌های قرض الحسن
ایشان در آغاز باقدرتانی از طراحان و
برگزارکنندگان و دست اندک کاران برگزاری همایش
گفت: این موضوع بدون یک‌سونگری در ابعاد
گوناگون قابل بررسی است که هر یک از سخنرانان
از یک منظر این معضل را مورد تحلیل قرار دادند. دو
موضوع تولد و رشد این صندوق‌های قرض الحسن
بحران مورد نظر من است. باید حساب سنت
قرض الحسن را از صندوق‌های قرض الحسن
موجود جدا کرد، چراکه این صندوق‌های دارد به وجود
آمدن بحران اخیر نقش بسیاری داشتند و نباید نام
آنها باشد نه سنت اسلامی قرض الحسن.
رشد و نمو این صندوق‌های قرض الحسن:
۱- وجود مشکلات اقتصادی در کشور و استان
اصفهان بستر مناسب رشد این صندوق‌های را فراهم
آورد و باعث گرایش مردم به سوی این صندوق‌های
۲- ضوابط سخت و آزاردهنده حاکم بر بانک‌های
دولتی

- ۳- عوامل فربی این صندوق‌های قرض الحسن
شروع به کار کردن و عوامل دیگر از جمله شایعات
ادعای پشتیبانی مقام رهبری و بعضی مراکز قدرت
از آنها، که در عمل دیدیم هیچ کدام واقعیت ندارد.
۴- طمع و رزی و عدم آگاهی بعضی از دستگاهها و
مردم و گسترش بودن تبلیغات
۵- عدم هماهنگی درون دستگاهها در بسیاری از
معضلات کشور، به خصوص صندوق‌های
قرض الحسن
۶- برخورد ساده‌انگارانه بعضی از دستگاهها با این
صندوق‌ها

بنابراین در مورد علل شکل‌گیری و رشد و نمو
این صندوق‌های نباید دنبال یک عامل یا یک مقص
بود. ایشان در بحث چگونگی مهار بحران
صندوق‌های قرض الحسن گفت: این بحران
مصدق مثل معروف سنگ انداختن یک دیوانه در
چاه و در مانده شدن عاقل است. بررسی این کار
بسیار مشکل و پیچیده است و ارقام و اعداد گفته
شده توسط دکتر شهشهانی نشان از این دارد که
بحران بی سابقه بوده است. این بحران از کجا شروع
شد و اظهار نظر محافل علمی، اقتصادی، دینی و
مذهبی مثلثاً در مورد اینکه گناه را به گردن بانک
مرکزی انداختند که بانک مرکزی اینها را زمین زده
یا پولهای اینها را بلوکه کرده اند دور از واقعیت بود.

ایشان با استناد به نامه رسمی مورخ

۸۲/۱۰/۱۱ صندوق پروین (کریم آل طه)
مبتنی بر اینکه از سال ۱۳۷۹ حرکت قارچ‌گونه ثبت
این صندوق‌ها با حجم بسیار بالا در اصفهان آغاز
شده و این صندوق‌ها بدون هیچ‌گونه نظارتی
مشغول به فعالیت شدند. صندوق‌های جدید با
جسارت کامل برای جذب منافع مردمی و انتفاع
شخصی اقدام نموده‌اند و حرکتها غیراصولی
و ارائه وام‌های جدولی، تبلیغات
دیوارنویسی، رادیو تلویزیونی و جاده‌های
استانی باعث جذب نقدینگی این صندوق (آل طه)
به سوی صندوق همسایه (جی) شده است که
بحران مالی در صندوق کریم آل طه و دیگر
صندوق‌های را فراهم نموده است. این نامه متن‌کر
می‌شود که ما مجبور به نوشیدن جام زهر و
استفاده از دو میلیارد و پانصد هزار میلیون تومان
تسهیلات یک ماهه از صندوق قرض الحسن
همسایه (جی) شدیم که ۱۸٪ سود وام دریافتی به
مبلغ سیصد و هفتاد و پنج میلیون ریال را در ابتدای
مبلغ کسر کرده و مابقی را پرداخت کردیم.

این نامه قبل از بحران بوده است که چندین
صندوق دیگر هم در مورد صندوق آل طه چنین
نظراتی داشتند. بنابراین علت این بحران داخلی
بود، یعنی از داخل این صندوق‌ها بحران شروع
شد. به هر حال برای مهار بحران اقدامات زیر را به
عمل آوردهیم:

**سخنرانی آقای حاجی نوروز
رئیس نظارت بر بانکهای کشور
با موضوع مروج اجمالی بر روند کار قرض الحسن‌ها از ابتداء**

تا حال و وضعیت کنونی آنها
ایشان با تشرک از هیأت علمی دانشگاه در برگزاری این همایش، در مورد دیدگاه‌های بانک مرکزی و ضرورت یک بررسی علمی و کارشناسانه درباره پیشینه و فلسفه وجودی صندوق‌های قرض الحسن در ایران سخنرانی خود را آغاز کرد و گفت: نخستین صندوق در سال ۱۳۴۶ در مسجد لرزاده در خیابان لرزاده خیابان خراسان به نام صندوق ذخیره جاوید تأسیس شد که اهداف آن کمک به افراد کم درآمد و جمع آوری متکدیان و تشویق مردم به سپرده‌گذاری در این صندوق به جای بانکهای کشور بود و دو میلیون صندوق در بازار فرش تهران در سرای رحیمی بود. که در ادامه این روند از سال ۱۳۴۸ تا ۱۳۵۷ حدود ۲۰۰ صندوق ایجاد شد که شیوه کار این صندوق‌ها قرض الحسن بود و براساس همین اصل به دنبال ایجاد تعهد نبودند و بنابراین به مشکلی هم برخورند.

این روند بعد از انقلاب با توجه به ماهیت اسلامی این صندوق‌ها رشد بیشتری یافت به طوری که در خرداد ۱۳۵۹ همایشی در مدرسه رفاه تهران زیر نظر سازمان اقتصاد اسلامی با وجود نداشتن جایگاه قانونی تشکیل شد و در پی آن نهادهایی مانند سپاه پاسداران، نیروی انتظامی و غیره به تأسیس و گسترش قرض الحسن‌ها اقدام نمودند که تا سال ۱۳۶۲ این تعداد به ۱۲۰۰ واحد رسید. در اوایل دهه ۶۰ به دلیل وجود مشکلات صندوق‌ها، نیاز به چهارچوب‌های قانونی و نظارتی محسوس بود و این صندوق‌ها از نوع مؤسسات مورد اشاره در بند الف ماده ۲ آیین‌نامه اصلاحیه ثبت تشکیلات و مؤسسات غیرتجاری بودند تحت عنوان مؤسسات غیرتجاری و غیرانتفاعی به ثبت رسیدند و در نهایت براساس مصوبه هیأت دولت آنها به طور مشترک تحت نظارت وزارت کشور و بانک مرکزی قرار گرفتند. شورای پول و اعتبار ضوابط عملکرد و ساز و کار این صندوق‌ها را بنای مصوبه شماره ۷۰۶ و ۷۰۶ تصویب نمود. بعد از چند سال طبق مصوبه دیگری در تاریخ ۱۴/۸/۷۰ نظارت بر این صندوق‌ها از عهده بانک مرکزی خارج گردید و بدون توجه به عواقب آن نیروی انتظامی مسؤول صدور مجوز فعالیت

- انتقال مسئله کنترل بحران از حوزه برنامه‌ریزی و اقتصادی استانداری به حوزه سیاسی امنیتی استانداری

- تشکیل کمیته ویژه با حضور نماینده استاندار، وزارت اطلاعات، دادگستری، نیروی انتظامی، نماینده بانک مرکزی و اداره اقتصاد و دارایی در جهت کمتر آسیب رسیدن به سپرده‌های مردم که فعالیت این کمیته در طول ۴ ماه تشکیل ۲۳ جلسه کارشناسی و ۵ جلسه بااعضای شورای تأمین استان و ۱۰ نشست فرعی هم با حضور صاحب‌نظران و کارشناسان اقتصادی، دیدار با علمای مذهبی و مدیران عامل این صندوق‌ها داشته است.

- تشکیل هیأت‌های حسابرسی به منظور حسابرسی از وضعیت این صندوق‌ها (بعضی از صندوق‌ها از جمله صندوق جی اجازه نداده بودند حتی نماینده‌گان بانک مرکزی در این صندوق‌ها حضور پیدا کنند و حسابرسی کنند)

- تشکیل گروه ویژه و ارائه طرحی برای باز

پس گرفتن سپرده‌های مردم

- تشکیل هیأت نظارت متشکل از شناسان رسمی دادگستری برای نظارت بر صندوق‌ها

- تشکیل گروه اطلاع‌رسانی هم به مسؤولان و هم

به مردم

بعضی از صندوق‌ها از جمله صندوق جی اجازه نداده بودند حتی نماینده‌گان بانک مرکزی در این صندوق‌ها حضور پیدا کنند و حسابرسی کنند.

مطلوب دیگر اینکه راهکارهای مختلفی برای حل بحران پیشنهاد شد از جمله این موارد:

- اعلام و رشکستگی صندوق‌ها و تشکیل هیأت تصفیه

- خلع هیأت مدیره و مدیران عامل و جایگزینی هیأت‌های نظارت

- کمک دولت و نهادهای مالی

- طرح جایگزینی بانکهای جای این صندوق‌ها

- ایشان در پایان به تصمیمات اتخاذ شده اشاره کرد و گفت: برای کنترل و مهار بحران و رفع

پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، اخلاقی و فرهنگی ایجاد شده در استان به وسیله صندوق‌های دولت

برای عبور از این بحران مبلغ ۲۰۰ میلیارد تومان کمک پیشنهاد شده است. امیدواریم تا ده روز آینده

نتایج به اطلاع مردم رسانده شود.

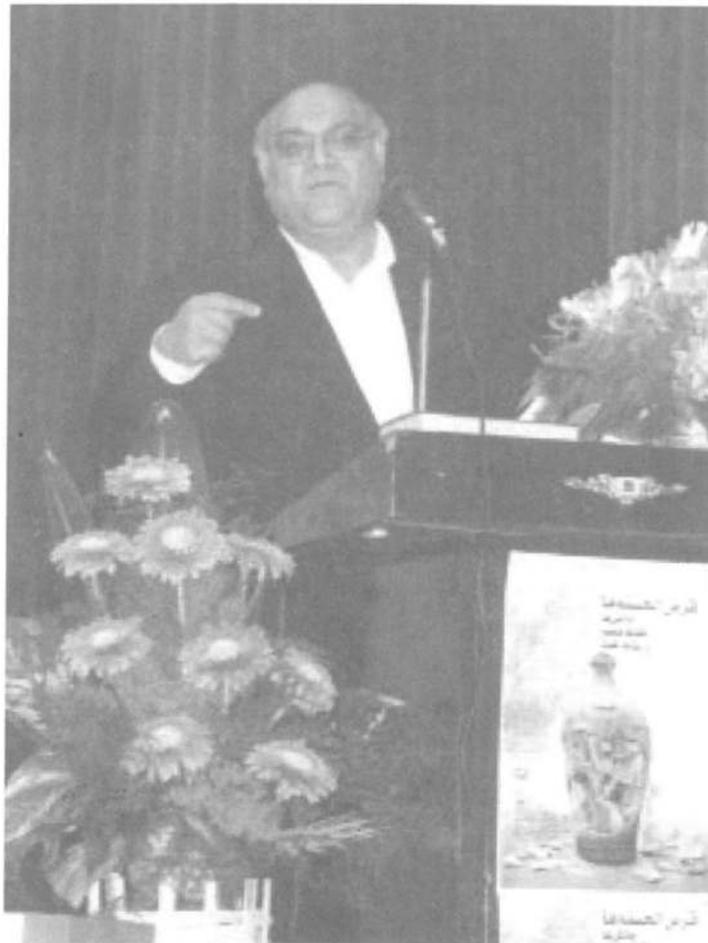
می‌ماند که این عمل علاوه بر اینکه بامبانی دینی ما در مورد قرض الحسن در تضاد می‌باشد، می‌تواند عواقب مالی فراوانی راایجاد نماید.

لازم به توضیح است که در سیستم اعتباری به روش پلکانی همواره مشکلی به نام تعهدات آتی وجود دارد که این سرفصل به شکل تصاعدی نسبت به وجود دریافتی از مشتریان افزایش و تمام سپرده‌های مردم نزد این مراکز در اختیار دیگر مشتریان قرار می‌گیرد. بنابراین به محض بروز هر مشکلی این صندوق‌ها با پدیده‌ای به نام فرار سپرده روبه رو می‌شوند. (این اصطلاح کمیته بال یا بازل سویس است که به نام بانک تسویه‌های

این صندوق‌ها شد. این روند ادامه داشت تا براساس ماده ۹۲ برنامه سوم توسعه در ۸۲/۱۱/۹ چهارچوب مصوبه هیأت وزیران در تاریخ ۲۳ ماده می‌دهند از جمله صندوق‌های قرض الحسن به عهده بانک مرکزی گذاشته شد که با وجود نداشتن ابزارهای قانونی برای مشخص نمودن و قانونمند کردن آنها این فعالیت آغاز شد.

در حال حاضر با مطرح شدن آئین نامه تأسیس و فعالیت سازمانهای غیردولتی اختیار نظارت فنی این صندوق‌ها که قبل از موجب قانون تجارت زیر نظر وزارت کشور بود به بانک مرکزی واگذار گردیده است و در این راستا، جلسه ۸۲/۵/۸ هیأت وزیران لایحه تنظیم بازار غیرمتسلک پولی پیشنهادی بانک مرکزی را با قید فوری تصویب کرد. براساس این مصوبه اشتغال و عملیات بانکی به هر ترتیب توسط هر شخص اعم از حقیقی و حقوقی و تحت هر عنوان از جمله صندوق‌های قرض الحسن یا شرکت‌های اعتباری بدون مجوز بانک مرکزی ممنوع است و نظارت بر عملیات فنی این صندوق‌ها به عهده بانک مرکزی می‌باشد که این لایحه پس از تصویب در مجلس شورای اسلامی در مرحله تأیید شورای نگهبان قانون اساسی است و به زودی کلیه افراد حقوقی تحت هر عنوان که قصد فعالیت پولی و اعتباری دارند ابتدا مجوز بانک مرکزی را دریافت و سپس تحت نظارت مستمر و فنی این بانک قرار می‌گیرند که در نهایت افراد حائز شرایط و صلاحیت دار بتوانند اعضاً هیأت مؤسس و هیأت مدیره این صندوق‌ها باشند. از سال ۱۳۷۰ که نظارت مجوز فعالیت این صندوق‌ها زیر نظر نیروی انتظامی قرار گرفت، تعداد این صندوق‌ها افزایش یافت به طوری که آمار آنها ۶۵۰۰ (شش هزار و پانصد) می‌باشد و دقیق هم نیست. در فرایند اعطای این مجوزها هیچ مطالعه تخصصی صورت نگرفته و فعالیت این صندوق‌ها در دست افراد بدون تخصص قرار گرفت. از سوی دیگر ظهور صندوق‌های پایپایی که اساس کار آنها مسدود نمودن سپرده‌ها، پرداخت وام‌های جدولی، افتتاح حساب‌های جاری و اعطای وام‌هایی با مبالغ کلان می‌باشد. حضور این صندوق‌ها عواقب بسیار وخیمی در سطح اقتصادی اجتماعی کشور داشته است که ریشه در ماهیت این نوع عملیات دارد. این صندوق‌ها که با روش پلکانی اعطای وام سپرده‌گذاری شده مشتری برای مدت ۴ تا ۶ ماه است. عمدتاً اصل سپرده تا زمان بازپرداخت نزد صندوق باقی

در ابتدای سال ۱۳۸۲ صندوق‌های اصفهان بنایه درخواست مکرر مقامات استانداری مورد بازبینی قرار گرفت و در مورد وضعیت بحرانی آنها هشدار داده شد. اینداد عمده این دو صندوق ورود به فعالیتهای کلان اقتصادی شامل اعطای وام‌های فراتر از حد مجاز به افرادی بود که اکثر آبه قصد سوداگری انجام گرفته بود، اعطای دسته چک و خلق پول، اعطای وام‌های کلان به اعضای هیأت مدیره بدون در نظر گرفتن ضوابط و حداقل شرایط استاندارد و کنترل‌های داخلی است.

حضور این صندوق ها عوایق بسیار و خیمی در سطح اقتصادی - اجتماعی کشور داشته است که ریشه در ماهیت این نوع عملیات دارد. این صندوق ها که با روش پلکانی اعطای وام سپرده گذاری شده مشتری برای مدت ۴۶ ماه است عمده اصل سپرده تازمان بازپرداخت نزد صندوق باقی می ماند که این عمل علاوه بر اینکه با مبانی دینی مادر مورد قرض الحسن در تضاد می باشد، می تواند عوایق مالی فراوانی را ایجاد نماید.

و در سال ۱۳۸۱ در استان خراسان ایجاد بحران نمود که در برخی از مجتمع اقتصادی اجتماعی به نام بحران شهریور خراسان از آن یاد می شود. این بحران از شهر بجنورد شروع شد که صندوق ها با فرض تقسیم استان خراسان و تغییرات قیمت در برخی مناطق مبادرت به خرید زمین با استفاده از وجوده مردم کردند و پس از رد شدن طرح تقسیم استان، زمین های خریداری شده به نصف قیمت هم قابل فروش نبود که در نهایت ۲۸ صندوق بزرگ استان و در رأس آن صندوق قائم المهدی تحت تأثیر قرار گرفت. مشابه آن در شهرهای متفاوت باشد کم و بیش اتفاق افتاد که شدیدترین آنها در اصفهان مربوط به صندوق جی و پروین (کریم آله) است.

در ابتدای سال ۱۳۸۲ صندوق های اصفهان بنا به درخواست مکرر مقامات استانداری مورد بازبینی قرار گرفت و در مورد وضعیت بحرانی آنها هشدار داده شد. ایراد عمده این دو صندوق ورود به فعالیتهای کلان اقتصادی شامل اعطای وام های فراتر از حد مجاز به افرادی بود که اکثر آنها قصد سوداگری انجام گرفته بود، اعطای دسته چک و خلق پول، اعطای وام های کلان به اعضای هیأت مدیره بدون در نظر گرفتن ضوابط و حداقل شرایط استاندار و کنترل های داخلی است. ضمن اینکه با توجه به گردش مالی چند هزار میلیاردی این صندوق ها وجود چهار چوب های مناسب حسابداری و کنترل داخلی و سرفصل های تسويه شده مالی نیز می باید در اولویت قرار می گرفت که این ناهمانگی کماکان تا پایان سال ۱۳۸۲ در حسابهای این صندوق ها وجود داشته است، با توجه به موارد فوق این دو صندوق دچار بحران شدند.

نخستین صندوق در سال ۱۳۴۶ در مسجد لرزاده در خیابان لرزاده خیابان خراسان به نام صندوق ذخیره جاوید تأسیس شد که اهداف آن کمک به افراد کم درآمد و جمع آوری متکدیان و تشویق مردم به سپرده گذاری در این صندوق به جای بانک های کشور بود.

بین المللی در شهر بال سویس دارای کمیته بانکداری، کمیته حسابداری و کمیته بیمه است که کمیته حسابداری آن فعال و ضوابط و استانداردهای بانکداری در دنیا را تنظیم می کند. در هر صورت با توجه به عدم مدیریت صحیح و با هجوم سپرده گذاران برای دریافت پول این صندوق ها با این پدیده رو به رو می شوند. این اتفاق در مورد صندوق هایی که به روش پلکانی عمل می کند چند بار در طول دهه ۶۰ به طور پراکنده رخ داد

شرایط اعطای وام در اساسنامه

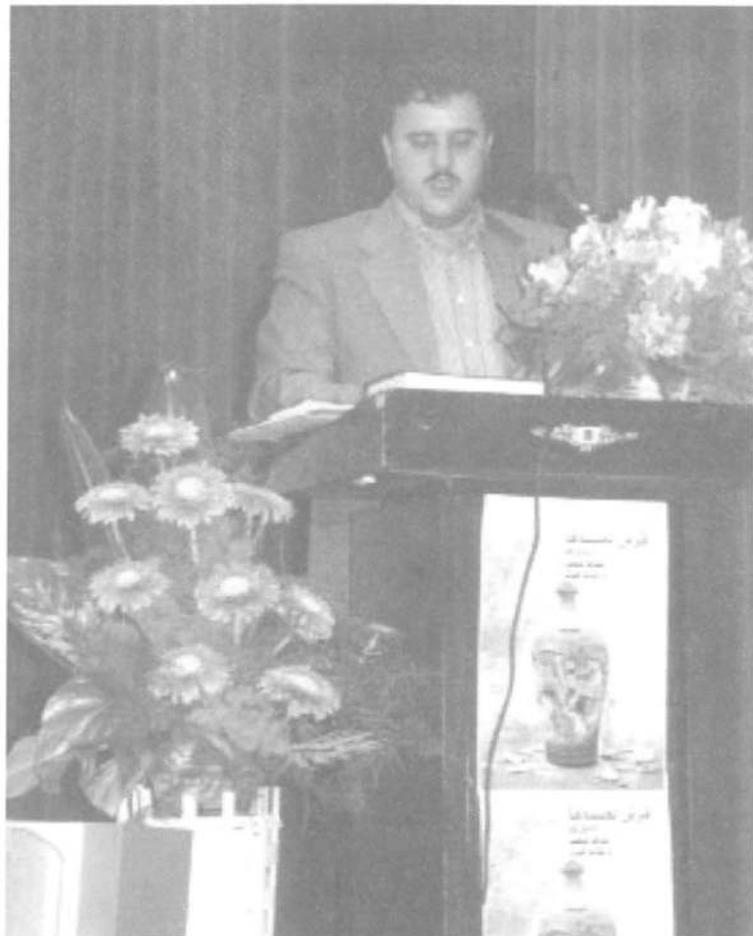
بند ۱- سقف فردی و نرخ کارمزد تسهیلات اعطایی مطابق ضوابط اعلام شده توسط بانک مرکزی تعیین می‌گردد.

سقف کلی تسهیلات قرض الحسنہ اعطایی باید معادل مجموع سپرده‌های قرض الحسنہ مسدودی باشد.

بند ۲- تعریف قرض الحسنہ مسدودی: سپرده‌های هیأت مؤسس، هیأت امنا و سپرده‌های اشخاصی را که رأساً دستور انسداد آنها برای اعطای قرض الحسنہ به افرادی که معرفی می‌نمایند، داده باشند.

بند ۳- اعطای تسهیلات به هیأت مؤسس، هیأت امنا و هیأت مدیره و مدیر عامل و قائم مقام وی و بازرسان صندوق ممنوع است.

این صندوق‌ها از اسم سو، استفاده کرده‌اند، این صندوق‌ها قرض الحسنہ نیستند. لذا باید از سنت اسلامی جدا شوند.

سخنرانی آقای طباطبائی

معاونت قضایی دادگستری و قاضی ویژه
پرونده

ایشان با تشکر از انجمن علمی دانشکده حسابداری دانشگاه اصفهان و آقای شهشهانی به عنوان بازوی پرتوان حسابرسی دستگاه قضایی و کمیته ویژه استانداری، ضمن قابل قبول خواندن موضوعات مطرح شده گفت: از دیدگاه حقوقی باید قرض الحسنہ تعریف تایین بحران ریشه‌یابی شود که این موضوع را در سه بخش ارائه کرد:

۱- تعریف حقوقی قرض الحسنہ و وظایف و اختیارات آنها

۲- بحران به وجود آمده در اصفهان

۳- ارائه راهکارهایی برای آینده و باز پرداخت

سپرده‌های مردم به موجب اساسنامه‌های موجود در نیروی انتظامی قرض الحسنہ‌ها به عنوان مؤسسات غیرانتفاعی، مشغول خدمت شدند و تمامی این صندوق‌های هیأت امنا دارند تا اساسنامه‌های را به موجب قوانین قبلي و قوانین لازم‌الاجراي کنونی رعایت کنند. ماده ۲ این اساسنامه‌ها قرض الحسنہ را این‌گونه تعریف می‌کند:

مؤسسه‌ای است غیرسیاسی، غیرتجاری، غیرانتفاعی که منحصرآ مجاز به قبول سپرده قرض الحسنہ و اعطای تسهیلات قرض الحسنہ می‌باشد.

ماده ۶ اساسنامه موضوع قرض الحسنہ را در

پنج بند تعریف می‌کند:

الف) دریافت سپرده از اشخاص حقیقی و حقوقی فقط به صورت قرض الحسنہ پس انداز

ب) پرداخت تسهیلات فقط به صورت قرض الحسنہ بدون سود برای رفع احتیاجات ضروری اشخاص بارعایت موازین شرعی

ج) دریافت تسهیلات بدون سود

د) افتتاح حسابهای قرض الحسنہ پس انداز و جاری نزد بانک‌ها

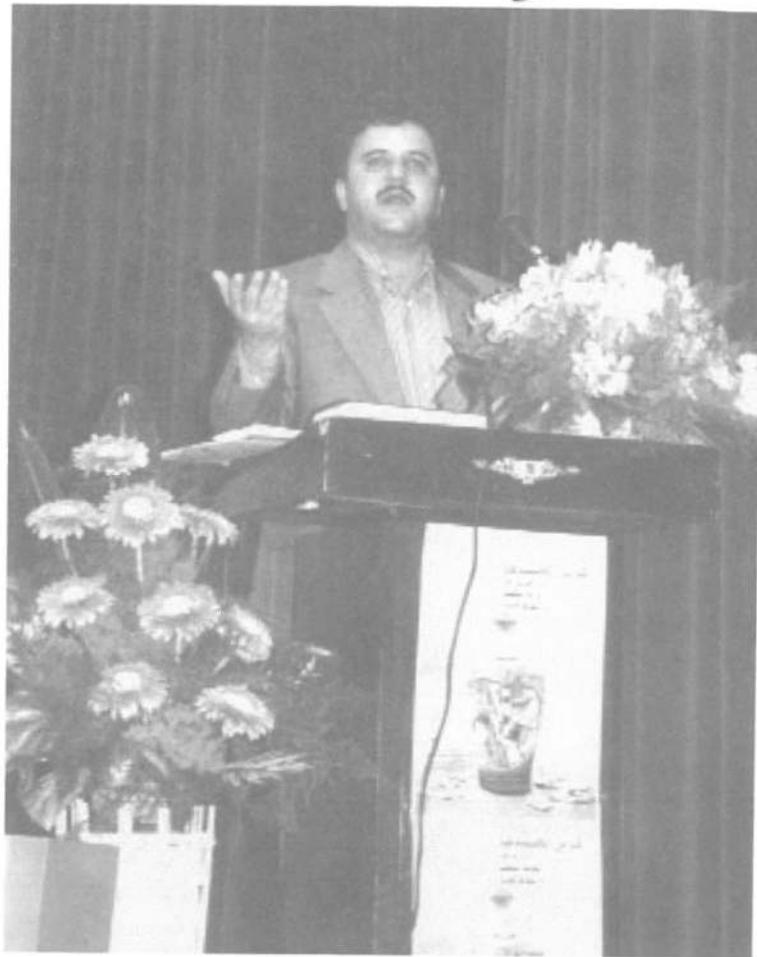
ه) شرایط اعطای تسهیلات قرض الحسنہ توسط صندوق

پس چهارچوب این صندوق‌ها اشعار می‌دارد:
قرض الحسنہ دریافت کند و وام قرض الحسنہ پرداخت کند.

طرح‌های پلکانی، ثبت‌نام و خرید و فروش اتومبیل و خرید مسکن داشته‌اند، از افراد سپرده تحويل می‌گرفته و به شرکت مسکن معرفی می‌کرده است. ثبت‌نام برای خودرو که خودش را باسته شرکت خودروساز و افراد قرار می‌داده است. قانون تجارت بند ۲ ماده ۲ یکی از عمليات تجاری را خريد و فروش اموال منقول ذكر شده است. پس صندوق آل‌طه وارد بحث خريد و فروش اموال منقول شده که یکی از آنها بحث خودرو می‌باشد.

در صندوق جی اعطای وام‌های مضاربه‌ای که رقم آنها در شرایط فعلی بالای ۱۰ مiliارد تومان است. وام مضاربه‌ای برای صندوق قرض الحسن، با تعريف فوق با عمليات انتفاعی با سود بالای ۱۰ تا ۱۲ درصد معنا دارد. بند ۷ ماده ۲ قانون تجارت اشعار می‌دارد، اگر کسی عمليات بانکی انجام داد تاجر به حساب می‌آید و ماده ۱ قانون تجارت در مورد تعريف تاجر می‌گوید: تاجر کسی است که معاملات تجاری انجام می‌دهد. پس بند ۲ خريد و فروش اموال منقول و بند ۷ عمليات بانکی را اشعار می‌دارد. بنابراین صندوق‌های مواجه با بحران، انواع عمليات بانکی را انجام می‌دادند. صدور چک، پرداخت وام‌هایی با سود کلان، خريد و فروش اموال منقول انجام داده و سود دریافت کرده‌اند. بنابراین اين کارهاتجاری و فعالیت بانکی است. اين صندوق‌ها از اسم سوء استفاده کرده‌اند، اين صندوق‌ها قرض الحسن نیستند. لذا باید از سنت اسلامی جدا شوند و اگر مطلی به عنوان تخلفات عرض می‌کنم، این تخلفات سوء استفاده از اسم قرض الحسن است.

مادة ۳۸ اساسنامه می‌گوید: در موادری که در اساسنامه پیش‌بینی نشده است وفق عمومات قانون تجارت عمل خواهد شد. درست است که ما قانون صريحی برای نظارت از طرف بانک مرکزی بر قرض الحسن‌ها نداشتیم. اما قانون تجارت در مملکت ما بيش از ۵۰ سال قدمت دارد. بند نه می‌خواهم از دولت و اجزایش دفاع کنم و نه رد می‌کنم. چون در دستگاه قضائي هستم و وظيفه من اين نیست، اما باید حقايق را بيان کنم. ببينيد خيلي از افراد که مرتکب جرم می‌شوند، شگردهای جديده به کار می‌برند. سابقه قوانین جزايری در دنيابه چند قرن می‌رسد. امانوع عملکردها تقاویت می‌کند هر چقدر بستره جامعه علمی تر و پيشرفت‌تر می‌شود. جرائم هم پيشرفت‌تر می‌شود جرم يك روز با

مادة ۲ اين اساسنامه ها قرض الحسن را اين گونه تعريف می‌كند: مؤسسه‌اي است غيرسياسي، غيرتجاري، غيرانتفاعي که منحصراً مجاز به قبول سپرده قرض الحسن و اعطای تسهيلات قرض الحسن می‌باشد.

بند ۴- اعطای قرض الحسن نباید مشروط به سپرده‌گذاري قرض گيرنده و يا شرایط خارج از اساسنامه باشد.

بند ۵- صندوق نمی‌تواند از محل سپرده‌های مردم مبادرت به خريد اموال غيرمنقول بکند. بنابراین ما حساب صندوق‌هایی که اساسنامه موجود را رعایت می‌کنند از حساب صندوق‌های بحران را جدا می‌کنیم.

بحث غيرتجاري و غيرانتفاعي بودن - ما در اصفهان دو صندوق بزرگ به نام جي و آل‌طه را داشتیم که هر دو به دلایل زياد تجاری‌اند و غيرانتفاعي بودن آنها مردود است. ابتدا صندوق کريم آل‌طه را مورد بررسی قرار می‌دهیم. به غير از

است؟ فقط چند میلیون تومان ۷ میلیارد تومان به شرکتی با چنین سرمایه‌ای با اعضا‌یی که اقارب هیأت مدیره هستند و ام پرداخت می‌شود برای چه؟ پول کی؟ آیا این قرض الحسن است؟ کریم آل طه است؟

صندوق قرض الحسن جی و ام بارقم درشت به اقارب و نزدیکان هیأت مدیره پرداخت کرده، اما با تعداد کم به طور مثال ۴۷۵ تومان به مؤسسه فرهنگی جی و ام پرداخت کرده است. خرید پروژه‌های بزرگ مسکونی در سطح استان، تورم زایی برای خرید زمین و مسکن، شما اگر یک پلاک زمین در خیابان جی می‌خواستید با قیمت زمین در دروازه شیرازیکی بود. این پول‌ها به مردم تعلق دارد و فقط آنها سرمست از پول مردم شده و خودشان را گم کرده بودند.

ما وقتی با مصاديق رویه روی شویم که اتفاق افتاده است ما زمانی مطلع شدیم که بانک مرکزی در مرداد سال گذشته به دادگستری تهران شکایت کرده بود و پرونده با قرار عدم صلاحیت دادگستری تهران به اصفهان آمد و کار کارشناسی ما شروع شد. امامزاده‌هایی که اینها از خودشان درست کرده بودند، وقتی من مصاحبه تلویزیونی انجام دادم و تعطیل اعلام کردم، مشاهده کردید فردا چه المشنگه‌ای در اصفهان راه انداختند که باعث شد شورای تأمین استان مجدداً این صندوق‌ها را باز کند. لذا شما بشنوید و به مردم بگویید اینها قرض الحسن نبودند. از وجود مردم سوء استفاده می‌کردند. ۳۶٪ مردم وام گرفتند و به ۶۴٪ مردم بدھکارند که به صورت قرض الحسن وام نداده‌اند، این پول من و شماست.

استفاده از سکس است (در غرب) و یک روز باسوء استفاده از مذهب، امادر حقیقت جرم جرم است. بند ۱ ماده ۱ قانون مبارزه با اخلالگران در نظام اقتصادی، پولی و بانکی کشور، هرگونه کسب وجوه کلان از دست مردم حتی در قالب مضاربه و امثالهم راجرم تلقی می‌کند و تا ۱۵ سال حبس دارد و اگر مقابله با نظام باشد به اعدام محکوم می‌شود. آن کسانی که می‌گویند چرا شما با قرض الحسن‌ها مخالف هستید، برادران عزیز، خواهان گرامی! ما با قرض الحسن مواجه نیستیم، اینها مافیایی بودند که اسم خود را قرض الحسن گذاشته بودند و مبارزه با آنها به این سادگی نیست. وجوه کلان از دست مردم اخذ شده ۱ میلیارد و ۲ میلیارد نیست، حسابرسان محترم گزارش داده‌اند ۶۰۰ میلیارد تومان پول استان نزد این صندوق‌ها بوده و تخلفات الی ماشاء الله. بینید گردش مالی بالاست، وقتی می‌گوییم ۶۰۰ میلیارد تومان و یک صندوق را ۲۰۰ میلیارد تومان به زبان راحت است، ۱٪ تا ۲٪ سوء استفاده بشود. مبلغ چقدر است من با جرأت می‌گوییم در این صندوق‌ها بالای ۱۰٪ سوء استفاده شده. وقتی اساسنامه خرید اموال غیرمنقول را ممنوع کرده به چه حقی مال غیرمنقول می‌خرید با پول مردم مگر شما قرض الحسن نیستید؟ می‌آیند شگردهار تغییر می‌دهند، شرکتی درست می‌کنند در زیر مجموعه صندوق با شخصیتی حقوقی مستقل و وام را به شرکت اعطای می‌کنند. صندوق کریم آل طه به شرکت سایوان سازه ۷ میلیارد تومان وام می‌دهد. شرکت سایوان سازه چه کسانی هستند؟ برادر دو تن از اعضای هیأت مدیره و یک تن از منسوبین هیأت امنا، سرمایه‌اش چقدر